

Brussel, 01-07-2025

Uw bericht van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
		2025-07-01-MV-7-1-3-NL	
Betreft: Aanpassing reglementering stralingsbescherming bij overlijden van een patiënt tijdens de voorzichtigheidsperiode na toediening van een radioactief product voor therapeutische doeleinden			

Geachte Dokter,

De **toediening van radioactieve producten voor de (palliatieve) behandeling van kanker** wordt steeds meer toegepast omwille van de voordelen voor de patiënt. Wanneer een patiënt een dergelijk radioactief product toegediend krijgt, wordt de patiënt zelf een bron van ioniserende straling. (Dit is niet het geval bij externe radiotherapie aangezien hierbij geen radioactief product aan de patiënt wordt toegediend.)

Het duurt een zekere tijd – de **voorzichtigheidsperiode** – totdat de activiteit in het lichaam van de levende patiënt zakt tot een verwaarloosbaar niveau. Wanneer de **patiënt overlijdt vóór het einde van die voorzichtigheidsperiode**, zal het stoffelijk overschot nog een bepaalde, niet verwaarloosbare hoeveelheid radioactiviteit bevatten.

Om de dosis voor de personen in de onmiddellijke omgeving van deze (levende of overleden) patiënt en het risico op radioactieve besmetting zo laag mogelijk te houden, krijgt elke patiënt **instructies voor stralingsbescherming** en een **ontslagkaart** (zie figuur 1) mee van de arts die verantwoordelijk is voor de toediening van het product (een nuclearist of een radiotherapeut).

Huisartsen worden soms gevraagd om het overlijden van een persoon vast te stellen en hij/zij vult dan het **overlijdensattest** in. Hierbij dient de huisarts onder andere te controleren of de overledene een “risico voor blootstelling aan ioniserende stralen” vormt.

Dit is het geval wanneer de **overledene een behandeling met een radioactief product heeft ondergaan en hij/zij is gestorven vóór het einde van de voorzichtigheidsperiode**. De huisarts dient na te gaan of dit het geval is door

- ✓ te informeren bij de nabestaanden en/of
- ✓ te controleren of er zich naast de identiteitskaart van de overledene, een **ontslagkaart** bevindt: op deze kaart bevindt zich alle relevante informatie over de patiënt en zijn therapie, over de arts verantwoordelijk voor de toediening van het product en de **datum van het einde van de voorzichtigheidsperiode** voor deze patiënt (zie rode kader figuur 1).



Figuur 1: Ontslagkaart na behandeling met een radioactief product

Indien op de datum van het overlijden, de datum van het einde van de voorzichtigheidsperiode vermeld op de ontslagkaart nog in de toekomst ligt, dient de huisarts op het overlijdensattest, model IIIC, strook A het vakje “ja” aan te vinken bij (zie rode kaders figuur 2)

- ✓ Verplichte onmiddellijke kisting in een hermetische kist en bij
- ✓ Risico voor blootstelling aan ioniserende stralen.

Hiermee zet de huisarts de **informatieketen** in gang en kunnen personen die betrokken zijn bij de uitvaartzorg en lijkbezorging (nabestaanden van de overleden patiënt en de personen die het radioactief stoffelijk overschot van de overleden patiënt manipuleren¹ zoals begrafenisondernemers en crematoria) de eventueel noodzakelijke voorzorgsmaatregelen voor stralingsbescherming treffen. De begrafenisondernemers en de crematoria worden hierover geïnformeerd door het FANC

Indien op de datum van het overlijden, de datum vermeld op de ontslagkaart al voorbij is, dient dit **niet aangevinkt** te worden en dienen **geen voorzorgsmaatregelen voor stralingsbescherming** genomen te worden.

Model III C

STROOK A AANGIFTE VAN OVERLIJDEN VAN EEN PERSOON VAN EEN JAAR OF OUDER

(Strook in te vullen door de **geneesheer** en te bewaren door het gemeentebestuur)

Naam en voornaam van de overledene

Echtgeno(o)t(e) of weduw(e)(naar) van

Gewone verblijfplaats : gemeente

straat, nr.

Datum (DDMMJJJJ) en uur (UUMM) van overlijden / / u m

Adres van overlijden : gemeente

straat, nr.

Nummer van de overlijdensakte

Geslacht van de overledene ☐ • mannelijk ☐ • vrouwelijk ☐ • onbepaald

Gerechtelijk-geneeskundig bezwaar tegen begravenis of crematie (1) ☐ ja ☐ neen

Bezwaar tegen schenking van het lichaam (2) ☐ ja ☐ neen

Verplichte onmiddellijke kisting • in een hermetische kist (3) ☐ ja ☐ neen

Bezwaar tegen eventuele • crematie (4) ☐ ja ☐ neen

• conserveringstechnieken (5) ☐ ja ☐ neen

• vervoer zonder kist (6) ☐ ja ☐ neen

Risico voor blootstelling aan ioniserende stralen (3) ☐ ja ☐ neen

Ik, die teken, geneesheer (naam, voornaam, nr. in Orde der geneesheren of RIZIV nummer),
.....
verklaar dat ik deom.....uur heb vastgesteld dat de hierboven genoemde persoon overleden is.

Handtekening en stempel van de geneesheer

(1) Overlijden zeker of vermoedelijk door uitwendige oorzaak (ongeval, zelfmoord, moord of doodslag).
(2) De overledene vormt een risico voor besmetting zoals bepaald sub (3).
(3) A. de overledene leed aan één van de volgende overdraagbare ziekten: cholera, miltvuur, pest, pokken en andere orthopox virusziekten, virale hemorrhagische koorts.
B. de overledene vormt een risico op radioactieve besmetting (cfr. K.B. van 28 februari 1963 - B.S. 16 mei 1963 - art. 69.4, art. 69.7 en art. 3).
(4) Prothesen die werken op lithiumbatterijen dienen verwijderd, alsook elke andere prothese die radio-elementen bevat.
(5) - cfr (2) en (3)
- slechte toestand van het lijk (ontbonden, verhakeld)
- overlijden dat zeker of vermoedelijk aan een uitwendige oorzaak te wijten is.
(6) cfr (2) en (3)

Figuur 2: Overlijdensattest, model IIIC, strook A

¹ Manipuleren: afleggen, opbaarwerkzaamheden, lijkschouwing, verplaatsen, transporteren, bewaren of lijkbezorging door begraving of crematie

De **stralingsbescherming van de nabestaanden bij het groeten**, moet minstens beantwoorden aan de voorzorgsmaatregelen vermeld in de **instructies voor stralingsbescherming** die iedere patiënt meekrijgt na behandeling met een radioactief product.

De huisarts kan deze instructies vragen aan de nabestaanden van de patiënt of aan de arts verantwoordelijk voor de therapie (contactgegevens vermeld op de ontslagkaart).

Na afloop van de duurtijden van deze instructies, dienen geen voorzorgsmaatregelen meer getroffen te worden door en voor de nabestaanden.

Het **overlijden van een patiënt tijdens de voorzichtigheidsperiode moet standaard niet gemeld** worden aan het FANC maar ons advies mag altijd gevraagd worden.

Bij **repatriëring** van een radioactief stoffelijk overschot, moet het FANC wel verwittigd worden en kunnen extra voorzorgsmaatregelen opgelegd worden. Neem hiervoor contact op met het FANC op 02/289 21 11 of via RadiationAndHealth@FANC.FGOV.BE.

Meer informatie in verband met de instructies voor stralingsbescherming en de ontslagkaart vindt u op [Geschreven instructies, ontslagkaart en voorzichtigheidsperiode na behandeling met een radioactief product](#)².

Meer informatie over de stralingsbescherming van de verschillende betrokkenen bij het omgaan met radioactieve stoffelijke overschotten ten gevolge van een therapie met een radioactief product, vindt u op [Radioactieve stoffelijke overschotten](#)³.

Een aparte rubriek met informatie specifiek voor “Arts die overlijden vaststelt” is voorzien.

Wij willen u vragen om de informatie vermeld in deze brief met uw leden te delen.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben over deze nieuwe reglementering,
Hoogachtend,

Marleen Vandecapelle
Coördinator Nucleaire Geneeskunde – Nucleair Inspecteur

² <https://fanc.fgov.be/nl/ontslagkaart>

³ <https://fanc.fgov.be/nl/professionals/medische-professionelen/nucleaire-geneeskunde/radioactieve-stoffelijke-overschotten>